

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/78/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112237076
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5112237076.6

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, vo veci starostlivosti o maloleté deti: A. Q., nar. XX.XX.XXXX, P. Q., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: matka - Ing. P. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., X. XX, právne zastúpená JUDr. Michaelou Macalákovou, advokátkou so sídlom N., J. P. XX, a otec - Ing. P. Q., MBA, nar. XX.XX.XXXX, bytom W., N. XXX/X, právne zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária Four Legal s.r.o., so sídlom Bratislava Nové Mesto, Trnavská cesta 27/B, o návrhu otca na zmenu úpravy styku s maloletými deťmi, na základe odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 15P/125/2012-668 zo dňa 20. októbra 2005 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh otca na zmenu (doterajšej) úpravy styku s maloletými deťmi. Konštatoval, že naposledy bol styk otca s deťmi upravený rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 15P/125/2012-291 zo dňa 4.12.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5CoP/16/2013-344 zo dňa 16.4.2013 (právoplatným a vykonateľným dňa 22.5.2013), pričom v rámci tejto (poslednej) úpravy došlo k rozšíreniu styku otca v porovnaní s jeho predchádzajúcim rozsahom. Miesto preberania a odovzdávania detí bolo súdom určené v mieste trvalého pobytu maloletých detí, ktorým bolo/je trvalé bydlisko matky v Žiline, vychádzajúc z toho, že dovtedy sa styk realizoval tak, že otec cestu do Žiliny pre deti spojil s návštevou svojich rodičov, čo bolo minimálne raz za mesiac.

Nadväzne porovnaním uvedených okolností s aktuálnym stavom dospel prvostupňový súd k záveru, že nedošlo k zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi, keď otec predovšetkým žiadal o zmenu miesta preberania, resp. odovzdávania maloletých detí. Skutočnosť, že otec má ďalšie maloleté dieťa, s ktorým chce tráviť čas, totiž nepovažoval za dôvod na zmenu úpravy styku otca s jeho ďalšími dvoma deťmi.

Ďalej sa súd I. stupňa „zaoberal“ otázkou, či je možné matke uložiť povinnosť ísť odovzdať a prevziať deti k otcovi do W.. V danej spojitosti uzavrel, že pokiaľ otec chce realizovať právo styku s deťmi, je na ňom, aby si maloleté deti prevzal v mieste ich bydliska a následne ich na tom istom mieste vrátil. Dodal, že matka už deti otcovi v rámci upraveného styku doviedla a od otca si ich aj prevzala, takže otec nemusel absolvovať všetky cesty. Nie je však možné matke uložiť povinnosť deti otcovi vodiť a prevziať si ich.

O trovách konania rozhodol súd I. stupňa s poukazom na § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec maloletých detí a domáhal sa zmeny napadnutého rozhodnutia v podobe vyhovenia ním požadovanej úpravy zmeny stretávania, alternatívne zrušenia rozhodnutia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Okresnému súdu vytýkal, že odôvodnenie sa obmedzuje na dva krátke odseky na strane 5 rozsudku, pričom súd žiadnym spôsobom nevysvetlil, prečo nepovažuje narodenie dieťaťa za rozhodujúcu zmenu pomerov, hoci práve toto (narodenie dieťaťa) je skutočnosťou, ktorá sa zmenila od posledného rozhodnutia o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom a má rozhodujúci vplyv na výkon rodičovských práv a povinností

otca. Takéto odôvodnenie je nedostatočné, nepreskúmateľné, nezaručuje účastníkom konania právo na spravodlivý súdny proces a odníma možnosť konať pred súdom.

Ani postup prvostupňového súdu podľa odvolateľa nebol zárukou spravodlivého súdneho procesu, v ktorom by malo byť rozhodnuté bez zbytočných prieťahov nestranným a nezávislým súdom. Súd totiž pravidelne odročoval pojednávania na neurčito, bez nariadenia dokazovanie, ktoré by nebolo možné stihnúť v konkrétnom termíne. Rozsudok bol otcovi doručený dňa 18.11.2015, t.j. takmer 2 roky od začatia konania neexistuje právoplatné rozhodnutie súdu, hoci otázkou potrebnou v konaní vyriešiť bolo, či matka detí, ktorá je 10 rokov nezamestnaná a teda nemá okrem starostlivosti o deti žiadne iné povinnosti, raz za štyri týždne zrealizuje cestu do Bratislavy a späť a tým zabezpečí právo maloletých detí na pravidelný styk s otcom. Otázne preto podľa odvolateľa je, ako dlho by súd rozhodoval o právne a skutkovo komplikovanej veci.

Odvolateľovi nie je jasné, prečo narodenie ďalšieho dieťaťa nemá ovplyvňovať aj ostatné rodičovské práva a povinnosti. Narodenie ďalšieho dieťaťa je spojené aj s osobnou starostlivosťou. Práve víkend je časom, kedy môže s dcérou tráviť čas a plnohodnotne sa o ňu starať, pričom má úprimný záujem byť s maloletými deťmi z pôvodného manželstva každý druhý víkend počas sviatkov a prázdnin. Zdôraznil, že právo a povinnosť rodiča stretávať sa so svojimi deťmi je právom a povinnosťou s rovnakou váhou, ako je vyživovacia povinnosť rodičov. Inými slovami tak, ako má narodenie ďalšieho dieťaťa vplyv na zníženie finančných prostriedkov, ktoré je objektívne schopný poskytovať na výživu svojich skôr narodených maloletých detí, tak má vplyv aj na čas, ktorý je objektívne schopný stráviť so svojimi skôr narodenými maloletými deťmi. Zdôraznil, že má tri vyživovacie povinnosti, pracuje celý týždeň od rána do neskorého večera, niekedy aj cez víkend, aby zabezpečil svojim deťom slušný život a preto má dôvody, pre ktoré nemôže každé dva týždne realizovať cesty do Žiliny a späť. Súčasne upozornil, že matka detí nemá problém realizovať jeden krát do mesiaca cestu s deťmi do Bratislavy či už osobným autom, resp. bezplatnou železnicou pre deti. V tejto spojitosti predložil cestovný poriadok, ktorý má preukazovať bezproblémovú dopravu (v piatok do Bratislavy a v nedeľu späť) a rozvrh hodín ZŠ, ktorý je ústretový, nakoľko v tento deň (prirodzene) obsahuje najmenej vyučovacích hodín. Akcentoval, že matka detí nemá nijaké časové obmedzenia, nakoľko už 10 rokov je dobrovoľne nezamestnaná. Maloleté deti sú s otcom veľmi radi, majú s ním silný citový vzťah a chcú sa s ním stretávať. Neexistujú u nich žiadne prekážky zdravotného a iného charakteru. Matka detí bežne šoféruje a využíva pre svoje potreby osobný automobil. V Bratislave vlastní 3 a pol izbový zariadený byt, zároveň v Bratislave býva jej teta, takisto spoločnosť ToMiVer, s.r.o. má prenajatý jednoizbový byt v Bratislave, matka teda má možnosť prespať v Bratislave. Okrem toho, matka s deťmi realizuje veľké množstvo zahraničných dovolení, v rámci ktorých musí absolvovať cestu do Bratislavy.

Prezentovaný záver súdu je podľa otca maloletých detí v rozpore s povinnosťou súdu postupovať pri úprave styku rodiča s dieťaťom tak, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na rovnoprávny a rovnocenný vzťah s obidvoma rodičmi a to bez ohľadu na to, ktorému z rodičov uloží s tým súvisiace povinnosti. Nespokojnosť vyjadril tiež s výkonom funkcie kolízneho opatrovníka, nakoľko počas 6-tich rokov žiadny pracovník Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina nebol navštíviť trvalý pobyt navrhovateľa a nekontroloval vzťah detí s navrhovateľom. Nemohol teda získať objektívne podklady k vypracovaniu svojich stanovísk. Zároveň odvolateľ poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS 266/10 z 18.8.2010, v zmysle záverov ktorého pravidelnú dochádzku dieťaťa do predškolského zariadenia nemožno preceňovať. Rozhodne ju nemožno uprednostňovať pred časom tráveným s otcom. Podobne je to aj s prípadnými krúžkami, ktoré dieťa bude navštevovať alebo v mieste svojho bydliska už navštevuje.

Vo vzťahu k súdom konštatovanej nemožnosti uloženia povinnosti matke pri úprave styku detí s navrhovateľom, odvolateľ argumentoval, že záver okresného súdu nemá oporu v žiadnych právnych predpisoch. Naopak, takýmto rozhodnutím dochádza k zásadnému zásahu do práv dieťaťa garantovaných tak Dohovorom o právach dieťaťa, Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Ústavou Slovenskej republiky ako aj Zákonom o rodine.

V písomnom vyjadrení k odvolaniu žiadala matka prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Priložila prehľad ciest, ktoré vykonala sama alebo za pomoci svojej rodiny za roky 2014 a 2015, pričom sama si cesty „trúfa“ absolvovať len vlakom. V ostatných prípadoch je jej oporou matka, prípadne brat. Z prehľadu je zrejmé, že sa nebráni styku navrhovateľa s deťmi, naopak, snaží sa mu výjsť v ústrety, nakoľko kontakt detí s otcom je prospešný pre zdravý citový rozvoj detí. V mnohých prípadoch, aby deti mohli absolvovať aktivity v rámci detských a športových krúžkov sa dohodla s navrhovateľom na náhradnom termíne a sama mu doviedla deti vlakom. Napriek tomu, pokiaľ stretnutie v minulosti

z objektívnych dôvodov (dopravná nehoda, kolóna) nebolo možné, otec detí reagoval výčitkami a urážkami.

Matka súčasne poukázala tiež na skutočnosť, že u maloletej A. išlo o prvý ročník v škole a jej zapájanie do vykonávania ciest bolo postupné, má poruchu pozornosti, prekonávala operáciu očí a na nácvik písmen potrebovala veľa trpezlivosti. S maloletým P. zase navštevuje logopedické cvičenia. Zdôraznila, že nie je jednoduché byť rozvedenou matkou, nemá si s kým rozdeliť úlohy, dopoludnie venuje domácnosti, keď sú deti choré, venuje sa im aj v noci. Stará sa o deti najlepšie (deti nevyneškali ani jednu vyučovaciu hodinu) ako vie a vedie ich prostredníctvom rôznych krúžkov, záujmov a výletov (aj vďaka jej bratovi), aby si rozširovali svoje vedomosti a nadania. Učí sa s deťmi sama, sama s nimi navštevuje všetky krúžky, venuje sa deťom 24 hodín denne, všetok svoj čas.

Poprela, že bola 10 rokov nezamestnaná, nakoľko po 6-tich rokoch na materskej dovolenke jej v roku 2012 banka oznámila, že pozíciu pre ňu nemá. Dostala jednorazové odstupné, z ktorého hradí svoje osobné aj detské náklady. Následne nie je jednoduché nájsť si prácu, s ktorou by dokázala skĺbiť plnohodnotnú starostlivosť o deti a domácnosť. Čo sa týka 3 a pol izbového bytu, vzala si naň hypotéku a prenajíma ho, aby mohla z BSM vyplatiť navrhovateľa, ktorý zatajoval akým spôsobom naložil so spoločným majetkom. Nie je pravda, že by mala k dispozícii byt v Bratislave, rovnako ani firma ToMiVer, s.r.o. nemala ani nemá v Bratislave prenajatý žiaden byt. Pravdivým nie je ani rozsah zahraničných dovolení, ktoré odvolateľ uvádza.

Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení (len) oznámil súhlas s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal účastník (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 212 ods. 2 písm. b/ O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odvolacia námietka o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia je opodstatnená. Predložené rozhodnutie neobsahuje žiadnu preskúmateľnú myšlienkovú úvahu súdu, prečo tak zásadnú okolnosť, akou je narodenie dieťaťa - v kontexte (aj) ďalších okolností uvádzaných otcom - nie je možné považovať za kvalifikovanú zmenu pomerov, z ktorých vychádzala predchádzajúca úprava styku otca s maloletými deťmi. Správne v danej spojitosti odvolateľ poukázal na okolnosť, že súčasťou základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a práva podľa článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. V okolnostiach súdnej veci ide o absenciu akéhokoľvek konkrétneho vyporiadania sa s tvrdeniami otca o faktickom dopade narodenia ďalšieho dieťaťa na jeho osobné pomery a časové možnosti realizácie stretávania sa s deťmi.

Možno zároveň vysloviť predbežný záver, že posudzovaná/dotknutá skutočnosť - tak ako ju skutkovo vymedzil otec mal. detí - sa javí (za existujúceho stavu dokazovania) ako relevantná zmena pomerov v životných podmienkach a okolnostiach, tak ako to predpokladá § 26 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine.

Obdobne pokiaľ ide o druhú zásadnú otázku, a to či možno matke uložiť povinnosť zaviesť maloleté deti ich otcovi za účelom realizácie jeho práva styku s nimi, okresný súd síce uviedol, že sa touto otázkou zaoberal, táto jeho činnosť sa však náležitým (resp. žiadnym) spôsobom do odôvodnenia rozhodnutia nepremietla. Miera nepresvedčivosti takéhoto záveru je o to vyššia, že sám prvostupňový súd pripomenul, že matka deti otcovi sama dobrovoľne takýmto spôsobom opakovane odovzdávala.

Aj v danej spojitosti je preto - za účelom naplnenia požiadaviek na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia - povinnosťou súdu I. stupňa formulovať preskúmateľné dôvody, ktoré ho vedú ku konštatovaniu určitého záveru, ktorý (záver) navyše - ako správne poznamenal odvolateľ - nevyplýva z žiadneho ustanovenia právneho predpisu a javí sa (podľa odvolacieho súdu) nedôvodný. Pokiaľ totiž súd svoje rozhodnutie, osobitne meritórne (t.j. vo veci samej), riadne neodôvodní, v konečnom dôsledku takýmto postupom odníme účastníkom právo konať pred súdom.

Opísané okolnosti viedli krajský súd k zrušeniu rozsudku. Nadväzne zrušil i (na meritórnom výroku) závislý výrok o trovách konania.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.